

แบบรายงานผลการพัฒนาองค์ความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1  
รอบการประเมินที่ 2/2566 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2566 – 30 กันยายน 2566)  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ชื่อ - นามสกุล นายวีรณัฐ ลี่ยากรา

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

สถานีพัฒนาที่ดิน นนทบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

หัวข้อการพัฒนา จุดประกายความคิดเพื่อสร้างนวัตกรรม (Building an Innovation Mindset)

สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี วันที่ 15 สิงหาคม 2566

หน่วยงานที่จัดอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (TDGA)

### สรุปสาระสำคัญ

หลักสูตรจุดประกายความคิดเพื่อสร้างนวัตกรรม Building an Innovation Mindset ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดในการสร้างนวัตกรรม โดยให้รายละเอียดตั้งแต่ความหมายของนวัตกรรม แนวคิดและวิธีการที่จะทำให้เกิดนวัตกรรม กระบวนการคิดเชิงนวัตกรรมโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) แนะนำเครื่องมือต่าง ๆ และประโยชน์ของการคิดเชิงนวัตกรรม

### วัตถุประสงค์การพัฒนาความรู้

- เพื่อเรียนรู้ความสำคัญของการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร
- เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวคิดเพื่อการสร้างนวัตกรรม
- เพื่อสร้างความเข้าใจกระบวนการและเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร

#### 1. วิธีคิดในเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking)

นวัตกรรม (Innovation) เกิดจากคำว่า สิ่งประดิษฐ์ (Invention) และ การเปลี่ยนแปลง (Adoption) ดังนั้น การสร้างนวัตกรรมคือการนำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ หรือกระบวนการ มาสร้างการเปลี่ยนแปลงการคิดเชิงนวัตกรรมคือ กระบวนการคิดในแนวสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมสิ่งใหม่ ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาของผู้ใช้งานได้ โดยการสร้างนวัตกรรม สามารถเป็นได้ทั้งในรูปแบบของสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถจับต้องได้หรืออยู่ในรูปแบบวิธีการใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการที่ช่วยแก้ปัญหา หรือทำให้มีโอกาสเกิดปัญหาน้อยลงมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เกิดความหลากหลาย เพิ่มประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น หรือมีคุณภาพที่ดีขึ้น การสร้างนวัตกรรม เกิดจากการสังเกต ซึ่งทุกคนสามารถทำได้ นวัตกรรมไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ใช้เทคโนโลยีซับซ้อน สามารถคิดพัฒนาต่อขึ้นมาจากสิ่งใกล้ตัว

#### 2. กระบวนการสร้างนวัตกรรม (Design Thinking Process) แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน

2.1 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายอย่างลึกซึ้ง (Empathy) เป็นการทำความเข้าใจผู้ใช้งานสินค้าหรือบริการ ทำความเข้าใจปัญหาที่กลุ่มเป้าหมายประสบอยู่ โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตจากการกระทำการพูด สภาพแวดล้อม เพื่อให้เข้าถึงความต้องการ พฤติกรรม อารมณ์ ความรู้สึกจากการใช้สินค้าหรือบริการ รวมทั้งทราบข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับความสามารถในการเข้าถึงบริการ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบนวัตกรรมที่เหมาะสม

2.2 การตั้งกรอบโจทย์ (Define) เป็นการระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขให้ชัดเจน หลังจากทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายแล้ว

2.3 การสร้างความคิด (Ideate) เป็นการระดมความคิดจากการระดมสมอง ให้ได้ปริมาณความคิด (Idea) มากที่สุด โดยส่งเสริมการคิดนอกกรอบ เน้นความคิดสร้างสรรค์ แล้วค่อยนำมาคัดเลือกความคิดที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหา

2.4 การสร้างเคราะห์คำตอบ (Prototype) เป็นการสร้างต้นแบบอย่างง่าย โดยนำความคิดที่ได้คัดเลือกไว้มาสร้างต้นแบบวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา และทดสอบแนวคิดกับผู้ใช้ เพื่อเก็บข้อมูล Feedback แล้วนำมาปรับปรุงต้นแบบก่อนสร้างผลิตภัณฑ์จริง สามารถทำและปรับปรุงต้นแบบได้หลายครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้จริง

2.5 การทดสอบต้นแบบ (Testing) หมายถึง การทดสอบต้นแบบกับกลุ่มเป้าหมาย โดยควรทดสอบกับคนที่มีความรู้ คนที่มีประสบการณ์และคนที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะเป็นลักษณะของผู้ใช้ที่สามารถพบรูปแบบในสถานการณ์จริง แล้วนำข้อมูล Feedback ที่ได้ไปเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและทดสอบจนกว่าจะได้ผลิตภัณฑ์ที่นำไปใช้งานจริง

### 3. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาวัตกรรมในองค์กร (Organization Innovation)

3.1 องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้นในการประกอบธุรกิจ

3.2 ผลผลิตขององค์กรมีคุณภาพดีและมีมูลค่าสูงขึ้น

3.3 องค์กรมีผลประกอบการที่ดีมีกำไรในการทำธุรกิจ

3.4 องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.5 องค์กรมีทุนในการพัฒนาธุรกิจตลอดจนอุตสาหกรรม ให้เกิดความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

### 4. แนวทางการพัฒนาวัตกรรมในองค์กร

4.1 Process Improvement เป็นแนวทางการพัฒนาวัตกรรมในองค์กรที่เน้นการปรับเปลี่ยนหรือลดขั้นตอนให้น้อยลง หรือใช้เวลาทำงานน้อยลง บริการได้มากขึ้น

4.2 Incremental Innovation หมายถึง แนวทางการพัฒนาวัตกรรมในองค์กรที่เกิดจากปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เป็นปัจจุบัน หรือสินค้าเดิม

4.3 Disruptive Innovation หมายถึง แนวทางการพัฒนาวัตกรรมแบบที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโดยสิ้นเชิง จากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว

4.4 Digitalization หมายถึง แนวทางการพัฒนาวัตกรรมโดยปรับเปลี่ยนทุกอย่างทั้งกระบวนการเป็นดิจิทัล

### 5. ประโยชน์ของการคิดเชิงนวัตกรรม

5.1 ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) คือ เราจะชนะเหนือคู่แข่งขันอย่างไร

5.2 ประสิทธิภาพการทำงาน (Productivity) คือ คนสามารถทำงานได้มากขึ้นหรือเปล่า เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ

5.3 กำลังใจของพนักงาน (Employee Morale) คือ อะไรก็ตามที่เราสร้างความสำเร็จ ทำให้เกิดกำลังใจในการทำงาน

5.4 การผลิตสินค้าใหม่ (New Product Development) คือ องค์กรปรับเปลี่ยน ขับเคลื่อน ทันสมัยตลอดเวลา

## 6. การสร้างแนวคิดเชิงนวัตกรรม (Creating Innovative Ideas) แบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ

6.1 Challenge

6.2 Ideas

6.3 Action

Trend Driven Innovation (จับเอา tren มาสร้างเป็นนวัตกรรม)

1) Why Now – โลกแห่งเศรษฐกิจแห่งความคาดหวัง หมายความว่า คนในสังคมคาดหวังอะไรจากสิ่งที่เรากำลังสร้างขึ้นทำได้โดย

- คุณภาพที่สูงขึ้น (การทำลายเชิงสร้างสรรค์) คือ ถ้าผลิตสินค้ามาหนึ่งอย่าง จะมีคนเลียนแบบทันที ทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์ คือ ราคาถูกลง ทำให้เกิดคุณภาพที่สูงขึ้น

- ผลกระทบเชิงบวก (รู้สึกผิดกับสิ่งแวดล้อม)

- การแสดงออกถึงตัวตน (การเชื่อมต่อชุมชน)

2) Scan – ความรู้คือโอกาส

- ความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Need)

- ตัวขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง (Drivers of Change)

- นวัตกรรม (Innovations)

3) Focus - ก้าวพร้อมไปกับสิ่งใด เมื่อไร และอย่างไร

ความขับข้อนของประชากรศาสตร์แบบใหม่

- การเข้าถึง (Access)

- การยินยอม (Permission)

- ความสามารถ (Ability)

- ความปรารถนา (Desire)

4) Create – เปลี่ยนข้อมูลเชิงลึกให้เป็นไอเดีย

5) Action – ลงมือปฏิบัติ ทำไอเดียให้เป็นจริง หรือเพื่อให้รู้ว่ามันเริ่มประโยชน์

6) Culture – เครื่องจักรปลดล็อกโอกาส

## 7. เครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมในองค์กร (Innovation Tools)

7.1) Personas เป็นวิธีการสร้างบุคลิกลักษณะของกลุ่มเป้าหมายอุปกรณ์ เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย หรือลูกค้าในอุดมคติที่วางไว้

7.2) Stakeholder map แผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

7.3) Customer Journey map แผนผังที่แสดงลำดับขั้นตอนของกลุ่มเป้าหมาย กลยุทธ์เป็นลูกค้า ต้องผ่านอะไรบ้าง และมีการระบุรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อที่จะได้นำไปวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนาแก้ไขต่อไป เพื่อประสบการณ์ที่ดีของลูกค้า

7.4) Service Blueprint เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อให้มองเห็นถึงภาพรวมของงานทั้งหมด โดยจะแสดงในรูปแบบของแผนผังกระบวนการที่ระบุถึงขั้นตอนของการทำงานทั้งหมดที่มีการติดต่อกับลูกค้า และกระบวนการสนับสนุนภายใน รวมถึงองค์ประกอบทางกายภาพที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังมองเห็นถึงบทบาทของลูกค้าและพนักงานในแต่ละส่วนด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการออกแบบบริการใหม่ หรือทำให้เห็นจุดบกพร่องของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันและนำไปสู่การวางแผนการทำงานอย่างเหมาะสม รวมถึงการวางแผนการปรับปรุงแก้ไขปัญหา

7.5) Business Model Innovation นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงกระบวนการภายใน จนเกิดเป็นรูปแบบใหม่ของการดำเนินธุรกิจ

7.6) Rapid Prototyping เทคโนโลยีการสร้างต้นแบบรวดเร็ว คือการสร้างชิ้นงานต้นแบบด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ คือวิวัฒนาการอีกขั้นของการออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นงาน ความสามารถในการเปลี่ยนความคิดไปสู่ชิ้นงานที่จับต้องได้ในเวลาอันสั้น ไม่ได้เพียงเร่งกระบวนการผลิตให้เร็วขึ้น แต่หมายความว่าคุณมีเวลาและโอกาสมากขึ้นในการทำให้ทุกอย่างสมบูรณ์แบบที่สุดก่อนการผลิตจริง

### การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

**ต่อตอนนี้ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดในการสร้างนวัตกรรม โดยให้รายละเอียดตั้งแต่ความหมายของนวัตกรรม แนวคิดและวิธีการที่จะทำให้เกิดนวัตกรรม กระบวนการคิดเชิงนวัตกรรมโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) แนะนำเครื่องมือต่าง ๆ และประโยชน์ของการคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีขึ้น ตลอดจนเป็นการสร้างแนวคิดเพื่อสร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ ตอนนี้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เป็นระบบและมีขั้นตอนมากยิ่งขึ้น**

**ต่อหน่วยงาน หลังจากที่เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดในการสร้างนวัตกรรม ทำให้เข้าใจถึงแนวคิดในการสร้างวัฒนธรรมในองค์กร สามารถเป็นได้ทั้งในรูปแบบของสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถจับต้องได้หรืออยู่ในรูปแบบวิธีการใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการที่ช่วยแก้ปัญหา เช่นการเปลี่ยนรูปแบบยกระดับกระบวนการทำงานวิถีใหม่สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี ให้สอดคล้องต่อการทำงานของบุคลากรในองค์กร รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ เกษตรกร ประชาชนที่ได้รับการบริการของสถานีฯ โดยมีกระบวนการดังนี้**

1. ทำความเข้าใจตอกย้ำเป้าหมาย ทั้งเกษตรกร ประชาชน บุคลากรในองค์กร
2. การตั้งกรอบโจทย์ ปัญหา อุปสรรค ในกระบวนการทำงานของสถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี
3. การระดมความคิดของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย โดยส่งเสริมการคิดนอกกรอบ เน้นความคิดสร้างสรรค์ และค่อยน้ำมาคัดเลือกความคิดที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหา
4. การสังเคราะห์คำตอบเป็นการสร้างต้นแบบอย่างง่าย โดยนำความคิดที่ได้คัดเลือกไว้มาสร้างต้นแบบ นวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานสู่องค์กรวิถีใหม่
5. การทดสอบต้นแบบ คือการทดสอบต้นแบบกับกลุ่มเป้าหมาย โดยควรทดสอบกับ คนที่มีประสบการณ์และคนที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะเป็นลักษณะของผู้ใช้ที่สามารถพับได้ในสถานการณ์จริง และนำข้อมูล Feedback ที่ได้ไปเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและทดสอบกระบวนการทำงานแบบใหม่ ที่รองรับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสรุปเป็นกระบวนการทำงานที่รองรับการทำงานวิถีใหม่ที่สอดคล้องต่อบุคลากรในองค์กร และผู้รับบริการ และบริบทของพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลงนาม.....

(นายวีรணัฐ ลี่ยากาศ)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

ลงนาม.....

(นายพินิจ งานเนียม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี